

Gehoorgangontsteking (otitis externa)

Inleiding

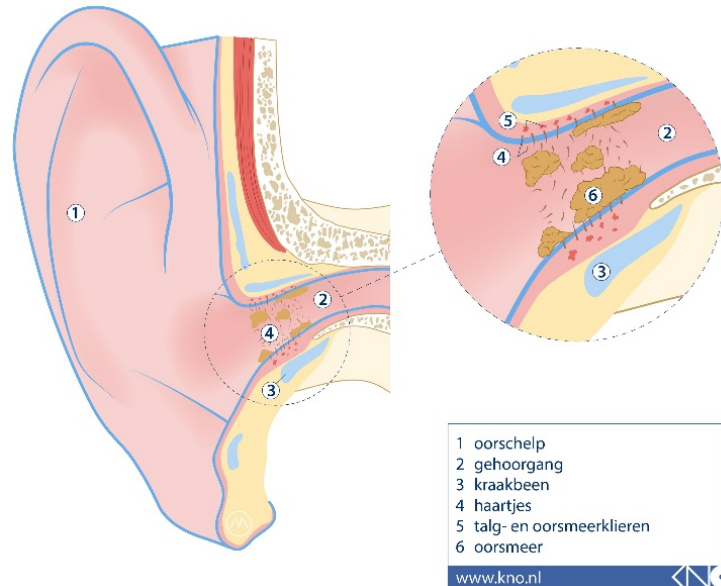
Een gehoorgangontsteking is een ontsteking van de huid van de gehoorgang. Dit wordt ook wel een 'zwemmersoor' of otitis externa genoemd. Een gehoorgangontsteking is één van de meest gestelde diagnoses in de kno-praktijk. Ongeveer drie tot tien procent van de kno-patiënten bezoekt de KNO-arts met klachten van een gehoorgangontsteking. Vaak heeft één patiënt meerdere malen per jaar een gehoorgangontsteking. De ontsteking wordt meestal veroorzaakt door een bacterie, maar een schimmelinfectie is ook mogelijk.

Gehoorgang

De uitwendige gehoorgang loopt van de oorschelp tot aan het trommelvlies en leidt

het geluid naar het trommelvlies. De uitwendige gehoorgang is een licht gebogen kanaal bekleed met huid. In de huid van de gehoorgang bevinden zich 1.000 tot 2.000 klieren, die oorsmeer aanmaken. Dit zorgt ervoor dat de zuurgraad in het oor goed blijft en verzorgt daarmee de huid in de gehoorgang. Oorsmeer dient o.a. ter bescherming van het oor tegen vuil, stof, bacteriën e.d. en transporteert huidschilfers en vuil uit de gehoorgang naar buiten.

De hoeveelheid oorsmeer kan per persoon en zelfs per oor verschillen.

Ontstaan van een gehoorgangontsteking

De huid van de gehoorgang wordt beschermd door het oorsmeer, dat zuur en vettig is. Als de beschermende factoren, zoals oorsmeer en een intacte opperhuid, wegvallen, bestaat er een verhoogde kans op een gehoorgangontsteking.

De bekendste oorzaken van een gehoorgangontsteking zijn:

- **Zwemmen en baden**
Hierbij is de vochtigheidsgraad in de gehoorgang verhoogd en wordt deze minder zuur, waardoor de kans op een ontsteking groter wordt. Daarom wordt een gehoorgangontsteking ook wel 'zwemmersoor' genoemd.
- **Oorpeuteren**
Bij in de gehoorgang peuteren en het zelf reinigen met wattenstaafjes, pennen, paperclips, lucifers, sleutels etc. kunnen wondjes ontstaan. Ook kan men hierdoor het oorsmeer dieper in de gehoorgang duwen. In de broeierige ruimte achter deze prop kan gemakkelijker een ontsteking ontstaan.
- **Gestoorde beluchting**
Denk aan bijvoorbeeld langdurige afsluiting van de gehoorgang met een oordopje. Mensen met een smalle gehoorgang hebben ook vaker last van een gehoorgangontsteking.
- **Haargroei**
Als er meer haar in de gehoorgang zit raakt deze makkelijker verstopt met oorsmeer (zie hierboven)
- **Cosmetische producten**
Bijvoorbeeld shampoo, zeep en haarspray kunnen de huid in de gehoorgang irriteren waardoor makkelijker een ontsteking ontstaat.
- **Allergische huidreactie**
Allergische reacties op koptelefoons, (oorstukjes van) hoorapparaten en oordruppels kunnen aanleiding geven tot krabben in de oren, waardoor er kleine beschadigingen in de gehoorganghuid ontstaan met verhoogde kans op een ontsteking.

Relatie tussen gehoorgangontsteking en andere aandoeningen

De gehoorgangontsteking kan deel uitmaken van een huidziekte, zoals eczeem, psoriasis of contactallergie. Bij deze aandoeningen staat jeuk op de voorgrond. Bij het onderzoek zal een (KNO-)arts daarom ook letten op de behaarde hoofdhuid en bijvoorbeeld de elleboog. Ook suikerziekte kan sneller leiden tot gehoorgangontstekingen.

Veroorzakers van een gehoorgangontsteking

De gehoorgangontsteking wordt meestal veroorzaakt door bacteriën in combinatie met een beschadigde huid.

In de helft van het aantal gevallen wordt de ontsteking door meerdere bacteriën tegelijk veroorzaakt. Aan een schimmel als veroorzaker moet ook worden gedacht.

Klachten van de verschillende soorten gehoorgangontstekingen

Acute gehoorgangontsteking

In de acute vorm zal de patiënt veelal klagen over jeuk en pijn. De pijn kan dusdanig hevig zijn, dat de patiënt hierdoor niet kan slapen. Ook zijn er vaak klachten van een vol gevoel in het oor en een iets verminderd gehoor.

Bij onderzoek van oorschelp en ingang van de gehoorgang ziet men: een rode, gezwollen huid van de gehoorgang; soms tot in de oorschelp met vernauwing van de gehoorgang en/of een loopoor en korstvorming.

Bij een uitgebreide vorm van gehoorgangontsteking zullen ook koorts en zwelling van de lymfeklieren rondom het oor en in de hals gaan optreden.

Chronische gehoorgangontsteking

Bij de chronische gehoorgangontsteking staat de pijn minder op de voorgrond. Het is vooral de niet aflatende jeuk die hindert. De huid kan droog en schilferig zijn, maar ook vochtig (loopoor).

Bij een chronische ontsteking kan het afnemen van een kweek belangrijk zijn om de verwekker van de ontsteking op te sporen.

Schimmelinfectie van de gehoorgang

In het geval het een schimmelinfectie betreft, treft men in de gehoorgang een dikke uitvloed aan (beeld van 'natte kranten'). De (KNO-)arts kan de schimmelinfectie vaak al bij inspectie van het oor herkennen door zwarte puntjes of witte 'watjes' te midden van de uitvloed. Ook een blauwgroene of gele verkleuring kan worden gezien afhankelijk van de schimmelsoort.

Langdurig gebruik van bepaalde oordruppels werkt het ontstaan van een schimmelinfectie in de hand. Een oorkweek kan deze infectie bevestigen.

Onderzoek bij een gehoorgangontsteking

De diagnose gehoorgangontsteking wordt bijna altijd gesteld op basis van het klachtenpatroon en het onderzoek van het oor. In enkele gevallen zal aanvullend onderzoek nodig zijn in de vorm van het afnemen van een kweek, allergie-onderzoek of beeldvorming.

Behandeling van een gehoorgangontsteking

De KNO-arts maakt de gehoorgang schoon en schrijft oordruppels voor. De oordruppels kunnen corticosteroiden bevatten tegen de jeuk en antibiotica om de infectie tegen te gaan. De pijn wordt behandeld met een goede pijnstiller.

Het oor mag **niet nat** worden. Dit betekent, dat u **voorzichtig** moet zijn **met douchen en haren wassen** en dat u **niet** mag **zwemmen**. Door water raakt de gehoorgang namelijk week en beschadigt eerder. Als sprake is van een smalle gehoorgang, dan kan deze met een kleine ingreep poliklinisch ruimer gemaakt worden.

Pijnstilling

Indien de pijn op de voorgrond staat, zal men pijnstilling toevoegen aan de plaatselijke behandeling.

Antibioticum

Zelden is een antibioticumkuur nodig. Indien dit naar het inzicht van de (KNO-)arts wel noodzakelijk is, zal deze - bij voorkeur na het afnemen van een kweek - worden gegeven.

Operatie

Zelden is een operatieve behandeling nodig voor een gehoorgangontsteking. De oorzaak van een steeds terugkerende of slecht te genezen gehoorgangontsteking kan een te nauwe ingang van de

gehoorgang zijn. In dat geval kan gekozen worden voor een gehoorgangoperatie (meatusplastiek), waarbij kraakbeen uit het buitenste deel van de gehoorgang wordt verwijderd. Deze ingreep kan onder plaatselijke verdoving worden uitgevoerd. In sommige gevallen dient ook het benige deel van de gehoorgang te worden verruimd. Veelal is dan algehele verdoving noodzakelijk.

Bijzondere vormen van gehoorgangontsteking

Steenpuist

In de gehoorgang kan zich ook een steenpuist ontwikkelen. De steenpuist wordt veroorzaakt door een afsluiting van een talgkliertje in het buitenste eenderde deel van de gehoorgang. Dit veroorzaakt een plaatselijke verdikking in de gehoorgang, gepaard gaand met hevige pijn en soms met koorts. De steenpuist veroorzaakt een extreme pijn, totdat deze wordt opengemaakt (drainage). Deze drainage kan spontaan optreden, doch vaak wordt eerder hulp gezocht en zal de steenpuist ontlast moeten worden. In veel gevallen zullen ook oordruppels en een antibioticumkuur gegeven worden.

Necrotiserende otitis externa (maligne otitis externa)

Bij patiënten met een sterk verminderde weerstand en/of suikerziektepatiënten kan een gehoorgangontsteking zich uitbreiden in het omliggende botweefsel. Men spreekt dan van een necrotiserende otitis externa. Er treedt hevige oorpijn, koorts en ziek zijn op.

Een necrotiserende otitis externa vereist een gespecialiseerde behandeling met frequent oortoilet, tamponneren, antibiotica en eventueel een optimale regulering van de (eventuele) suikerziekte.

Preventie en adviezen

Naast de hierboven beschreven behandelingen is het voorkomen van een ontsteking van groot belang. De adviezen worden hier kort samengevat:

- De gehoorgang reinigt zich over het algemeen vanzelf.
- Vermijdt peuteren in de oren.
- Haal alleen zichtbaar oorsmeer weg.
- Gebruik geen lucifers of haarspelden om de gehoorgang schoon te maken.
- Laat na het zwemmen of douchen het water uit de gehoorgang lopen door het hoofd scheef te houden en te schudden.
- Voorzichtig uitdrogen met een tissue of föhn mag ook.

Als de ontsteking steeds na het zwemmen ontstaat, kunt u voortaan een watje met vaseline, een badmuts of oordopjes gebruiken om de gehoorgang te beschermen.

Vermijd (cosmetica)producten als u merkt dat deze de huid irriteren. Als u vaak klachten van gehoorgangontsteking heeft bij gebruik van een hoorapparaat, laat dan bij de audicien controleren of het oorstukje goed past en maak een afspraak bij uw KNO-arts ter beoordeling van uw oor.

Contactgegevens

Als u vragen heeft, kunt u contact opnemen met de polikliniek KNO, bereikbaar:

- van maandag tot en met vrijdag
- van 8.30 - 16.30 uur
- telefoon Den Haag: (070) 210 2602, telefoon JKZ: (070) 210 7322, telefoon Zoetermeer: (079) 346 2593

Buiten deze uren kunt u in dringende gevallen contact opnemen met de afdeling Spoedeisende Hulp, telefoon Den Haag (070) 210 2060, telefoon Zoetermeer (079) 346 2626.

In het geval van een levensbedreigende situatie: bel altijd 112.

Zie ook onze website <https://www.hagaziekenhuis.nl/specialismen/kno/>

Wat vindt u van deze patiënteninformatie?

Wij horen graag uw mening over deze folder. Wilt u na het lezen enkele vragen beantwoorden? U vindt de vragen via deze link: <https://folders.hagaziekenhuis.nl/2228>. Dank u wel.

Spreekt u geen of slecht Nederlands?

De informatie in deze folder is belangrijk voor u. Als u moeite heeft met de Nederlandse taal, zorg dan dat u deze folder samen met iemand leest die de informatie voor u vertaalt of uitlegt.

Do you speak Dutch poorly or not at all?

This brochure contains information that is important for you. If you have difficulty understanding Dutch, please read this brochure with someone who can translate or explain the information to you.

Czy Państwa znajomość języka niderlandzkiego jest żadna lub słaba?

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

Hollandaca dilini hiç konuşamıyor musunuz veya kötü mü konuşuyorsunuz?

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilinde zorlanıyorsanız, bu broşürü, size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

إذا كنتم لا تتحدثون اللغة الهولندية أو تتحدثونها بشكل سيء إن المعلومات الموجودة في هذا المنشور مهمة بالنسبة لكم. إذا كانت لديكم صعوبة في اللغة الهولندية، فاحرصوا عندئذ على قراءة هذا المنشور مع شخص يترجم المعلومات أو يشرحها لكم.

521805032025